

جواب: سقط جنین در مفروض سؤال هم جایز نیست.^(۴)

سؤال: پزشک بعد از معاینه در ماه‌های اول حاملگی به زن گفته است که استمرار بارداری احتمال خطر جانی برای او دارد و در صورتی که حاملگی ادامه پیدا کند، فرزندش ناقص‌الخلقه متولد خواهد شد و به همین دلیل پزشک دستور سقط جنین داده است. آیا این کار جایز است؟ و آیا سقط جنین قبل از دمیده شدن روح به آن، جایز است؟

جواب: ناقص‌الخلقه بودن جنین، مجوز شرعی برای سقط جنین، حتی قبل از ولوج روح در آن محسوب نمی‌شود؛ ولی اگر تهدید حیات مادر بر اثر استمرار حاملگی مستند به نظر پزشک متخصص و مورد اطمینان باشد، سقط جنین قبل از ولوج روح در آن اشکال ندارد.^(۵) یعنی فقط در صورتی که جان مادر در

۴. همان.
۵. همان.

خطر باشد و هنوز جنین دارای روح نشده، سقط جنین برای حفظ جان مادر مجاز خواهد شد؛ ولی اگر روح دمیده شده یا خطر مادر در حد خطر جانی نباشد، سقط جنین جایز نیست و گناه کبیره است، حتی اگر مطمئن باشیم کودک ناقص‌الخلقه متولد می‌شود.

در موردی که پزشک تشخیص دهد یکی از دونفر (مادر و جنین) در موقع تولد خواهند مرد، از نظر امام خمینی^(ع) بعد از دمیدن روح در جنین ارجحیتی برای حفظ جان یکی بر دیگری (یعنی جان مادر و جنین) نیست و در چنین صورتی که فقط امکان حفظ یکی هست، مورد باید با قرعه مشخص شود.

اگر جنین سقط شده دوقلو یا چندقلو باشد، در ازای هر کدام دیه‌ای جداگانه واجب می‌شود.

حرمت سقط، همه‌ی مراحل بارداری را فرا می‌گیرد. برای مثال، امام خمینی^(ع) در

برابراستفتای: «آیا بعد از انعقاد نطفه، از بین بردن آن جایز است؟» پاسخ می‌دهد: «بعد از انعقاد نطفه، جایز نیست.»^(۶)

سؤال: با سلام! مطلبی در مورد گناه سقط جنین مطالعه کردم، تم لرزید. من به خاطر شرایط روحی همسرم طی ده سال دوبار سقط جنین کرده و هر بار نیز حدود ۴۵ روزگی جنین بوده است. اصلاً نمی‌دانستم که گناه بزرگی مرتکب شده‌ام. از درگاه خداوند بزرگ طلب غفران دارم و این نوشته‌ها را نیز با گریه می‌نویسم. از نظر روحی کاملاً به هم ریختم. قبلاً فکر می‌کردم اگر روح در نطفه نباشد، ایرادی ندارد؛ ولی الان می‌بینم تصورم کاملاً غلط بوده. حالا وظیفه‌ی شرعی بنده چیست؟ من واقعا توبه کردم و به شدت نادمم. با تشکر و سپاس.

امام خمینی^(ع): **البته شرعاً سقط جنین در هر حالتی که باشد، حرام و از گناهان کبیره**

۶. رساله توضیح المسائل، امام خمینی، مرکز نشر فرهنگ رجا، ۱۳۶۶ش، ص ۷۴۶.

است، مگر اینکه محرز شود بودن جنین در رحم موجب ضرر جانی برای مادر باشد. اگر کسی به گناه سقط جنین آلوده شود، واجب است توبه کند و کفاره بدهد (دو ماه روزه متوالی) و البته دیه‌ی سقط جنین را نیز بدهد. (اگر خودش کار سقط را انجام داده، مثلاً آمپول را تزریق کرده است).

فاضل لنکرانی^(ع): بنا بر احتیاط، قاتل (کسی که باعث سقط جنین شده) اگر عمداً این کار را انجام داده است، باید کفاره بدهد؛ یعنی دو ماه پشت سر هم روزه بگیرد یا به ۶۰ فقیر طعام دهد. و اما دیه ...

بعد از چهارماهگی و حلول روح، مطابق نظر مراجع (رهبری، بهجت، زنجانی، تبریزی، فاضل لنکرانی، مکارم شیرازی) به هیچ وجه سقط جنین جایز نیست.

تبریزی و موسوی اردبیلی قائلند که در صورت ضرر و خطر جانی برای مادر، سقط جنین حتی بعد از دمیده شدن روح نیز

بلاشکال است.

. اگر پزشك يا شخص ديگر مستقيماً جنين را سقط کند و بعد متوجه شود که این کار حرام بوده، می‌بایست ابتدا توبه کند؛ چون گناه بزرگی را مرتکب شده و بعد دیه‌ی جنین را به پدر و مادرش بدهد و اگر آنها را نمی‌شناسد، باید دیه را از طرف آنان به فقیر صدقه دهد و احتیاط این است که پرداخت صدقه با اجازه‌ی حاکم شرع باشد.^(۷)

۷. کتابخانه فقه، احکام پزشکان و بیماران، ص ۱۰۹:
http://www.lankarani.com/far/library/view.105=page&197=php?action=view&id_book

۲

پای پر حکم خدا

سقط جنین از جمله گناهان کبیره، غیر اخلاقی و ضد بشری است که شرع مقدس اسلام نیز آن را حرام کرده و عامل آن را مستحق مجازات می‌داند.^(۱)

سؤال: در مواردی که امکان وجود نقایص مادرزادی جسمی و عقلی و روانی، به طور سرشتی یا اکتسابی در جنین هست (مثل انواع بیماری‌های ارثی یا ناشی از تأثیر مواد و داروها و اشعه‌ی ایکس و...) آیا می‌توان به سقط جنین مبادرت نمود؟ آیا از این نظر تفاوتی بین جنین زیر یا بالای چهار ماه وجود دارد؟ و آیا در صورتی که وجود نقص مزبور اثبات شود، سقط جنین جایز است؟

جواب: سقط جایز نیست و فرق نمی‌کند.^(۲)

یعنی حتی اگر ناقص الخلقه بودن جنین ثابت شود، باز هم سقط جنین حرام است

۱. جواهر الکلام، ج ۳۴، ص ۱۸۳؛ وسائل الشیعه، ج ۶۲، ص ۱۳.
۲. رک: استفتائات، ج ۳، ص ۲۸۱ به بعد.

و کسی که اقدام به این جنایت می‌کند، مرتکب گناه کبیره شده است. در حال حاضر چنان پدر و مادرها را فریب داده و این گناه کبیره را آسان جلوه داده‌اند که فقط به صرف احتمال ناقص بودن کودک، او را می‌کشند و به این جنایت افتخار می‌کنند.

سؤال: اینجانب متخصص بیماری‌های زنان می‌باشم. ما قادر هستیم سالم یا ناقص بودن جنین را در داخل شکم تشخیص دهیم!^(۳) در صورت تشخیص ناسالم بودن آن، اگر ما جنین را سقط کنیم و اجازه دهیم که مادر مجدداً حامله شود و این امر چندین بار انجام شود، امکان آوردن نوزاد سالم خیلی زیادتر می‌شود (بدین معنی که مثلاً پس از سه یا چهار بار نوزاد ناقص، امکان نوزاد سالم بین آنها هست)، لطفاً تکلیف شرعی را در این مورد بیان فرمایید.

۳. البته این ادعا اثبات نشده و بلکه خلاف آن اثبات شده و در عمل بسیاری از کودکان سالم را کشته اند صرفاً برای یک ادعای اثبات نشده